
PARİS'TEKİ TERÖR İLK DEĞİLDİR! 1983'TE BİZE YAPILAN ORLY BASKININI NE ÇABUK UNUTTUK? (MURAT BARDAKÇI)

Oya EREN ÖZER

11.01.2015

11 Ocak 2015

Haber Türk

Paristeki son facialar 1983te aynı yerde ve bize yönelik bir terör eylemini, ASALAnın 15 Temmuz 1983te Türk Hava Yollarının Orly Havaalanındaki kontuarına koyduğu ve sekiz kişinin hayatına mâlolan saldırısını unutturdu...

Basınımız, Pariste bu hafta yaşanan facianın Fransanın tarihindeki ilk büyük terör eylemi olduğunu yazdı... Ermeni terör örgütü ASALAnın 1983ün 15 Temmuzunda Parisin Orly Havaalanındaki Türk Hava Yolları bankosuna koyduğu bombanın ikisi Türk sekiz kişinin hayatına mâlolduğu unutulduğuna göre, artık tam bir hafıza kaybı yaşıyoruz demektir!

PARİSte yaşanan dram, asil ve güzide basınımızın her zaman hayran olduğum hafızasına duyduğum saygıyı daha da arttırdı...

Atılan başlıklara ve yaptıkları yorumlara baksanıza! Paris, Paris olalı böyle terör görmemişmiş, Fransa böyle bir saldırı ile ilk defa karşılaşmış, Terör artık Avrupaya da gelmişmiş, vesaire, vesaire...

BENZİNE KONMUŞ BOMBA

Orly Havaalanı sanki Pariste değil Tokyoda, Delhide yahut Afrikanın göbeğindeki Njamenada imiş gibi...

1983ün 15 Temmuzunda Parisin Orlysinde meydana gelen, sekiz kişinin hayatına mâlolan ve daha da önemlisi, doğrudan doğruya bizi alâkadar eden bombalı baskını kastediyorum...

Dolayısı ile, basınımızın hafızasından silinmiş gibi görünen bu faciayı hatırlatmak şimdi farz oldu!

15 Temmuz günü öğleden sonra saat üçü tam on geçtiği sırada Orly Havaalanında bilet işlemlerinin yapılıp bagajların alındığı Türk Hava Yolları bankosunun önünde büyük bir patlama meydana geldi. İstanbula gidecek olan ikisi Türk, biri Amerikalı, biri İsveçli ve dördü de Fransız sekiz yolcu hemen orada can verdi, altmıştan fazla yolcu da yaralandı.

Soruşturma, saatli bombanın aslında uçakta patlaması için hazırlandığını ama yapım hatası yüzünden bankonun önünde patladığını ortaya çıkardı. Bombanın imalinde kullanılan yarım kiloluk Semtex cinsi patlayıcı, içerisinde benzin bulunan üç ayrı şişeye yerleştirilmiş ve bu yüzden bazı yolcularda ağır yanıklar meydana gelmişti.

BİR GÜN ÖNCEKİ CİNAYET

O dönem ASALA terörünün zirvede olduğu günlerdi, diplomatlarımız sık sık katlediliyorlardı ve Orly saldırısından bir gün önce, Brükseldeki Türk Büyükelçiliğinin idarî ataşesi Dursun Aksoy da yine ASALA militanları tarafından katledilmişti...

Fransız polisi, ASALA mensubu olduğu düşünülen 51 kişiyi gözaltına aldı, soruşturma derinleştirildi ve bombanın Orlyye Varujan Garabedyan isminde Suriyeli 29 yaşındaki bir Ermeni tarafından götürüldüğü ortaya çıktı. Bomba, Türk vatandaşı olan iki Ermeninin Parisin banliyölerinden birindeki evlerinde yapılmıştı...

TEKNİK YANLIŞLIK OLMUŞ!

Garabedyan, Fransız polisine verdiği ifadede ilginç bir ifşaatta bulundu ve özür diledi: ASALA ile Fransa arasında yazılı olmayan gizli bir anlaşma vardı. Örgüt bu anlaşmaya göre Fransız topraklarında hiçbir eylemde bulunmayacaktı, bomba zaten Orlyde değil, uçak havada bulunduğu

sırada patlamak üzere hazırlanmış ama bir yanlışlık neticesinde havaalanında infilâk etmişti, dolayısı ile anlaşmanın ihlâli değil, sadece teknik bir yanlışlık sözkonusuydu!

KATİL TÖRENLE KARŞILANDI

ASALA, Paristeki soruşturma devam ederken Fransız polisinin yaptığı gözaltıları protesto maksadıyla Tahrandaki Fransız Hava Yollarını da bombaladı ve bu son iki eylem, ASALAYı o zamana kadar özgürlük savaşçısı olarak gören Fransanın politikasını tamamen değiştirmesine sebep oldu. Türkiye'ye karşı sertlik yanlısı hareketlerde bulunan Ermeni kuruluşlarının Fransadaki faaliyetlerine son verildi ve Orly saldırısı ASALAnın ortadan kaldırılmasının en önemli sebeplerinden biri kabul edildi.

Varujan Garabedyan ile bombayı imal eden Nayır Soner ve Ohannes Semerci adlarındaki iki Türk vatandaşı daha sonra mahkemeye çıkartıldılar ve Garabedyan müebbede, Soner 15, Semerci de on sene hapse mahkûm edildiler. Ermeni diasporası 1995te Fransız makamlarına Garabedyanın serbest bırakılması için bir milyon kişinin imzaladığı bir dilekçe verecek, Garabedyan ancak 2001de serbest bırakılarak Ermenistana gönderilecek ve Ermenistan Başbakanı Andranik Markaryan tarafından törenle karşılanacaktı!

BUNU NASIL UNUTURUZ?

Orly saldırısı, Fransanın Cezayir Savaşının sona erdiği 1960lı senelerden sonra yaşadığı en büyük terör olayı idi ve bizdeki mâlûm özürçülerin hiç olmamış farzettikleri, basınımızın da günlerden buyana hatırına bile getirmediği kanlı hadise işte böyle yaşanmıştı...

PARİS, ASIL FACİANIN EŞİĞİNDEN 1944 AĞUSTOS'UNDA DÖNMÜŞTÜ

GÜNLERDEN buyana kanlı bir teröre sahne olan Paris, 1944 Ağustosunda yıkılıp yokolmaktan son anda kurtulmuştu...

İşte, Parisin böyle acı bir kaderden son anda kurtulmasının hikâyesi...

İkinci Dünya Savaşında Parisi

işgal eden Alman birliklerinin arasında

Alman-Arap Lejyonu da vardı.

Fransa, İkinci Dünya Savaşında son derece ağır ve zor bir işgale uğradı. Cephede mağlûp olması üzerine Almanlara teslim oldu, memleketin yarıdan fazlası Alman işgaline uğradı, işgal edilmeyen güney bölgelerinde de başkenti Vichy olan ama herşeyi ile Almanyanın gölgesinde kalan bir hükümet teşkil edildi.

DINAMITLER HAZIRLANDI

Parise giren Almanlar şehirde sıkı bir askerî idare kurmuşlardı ve Alman gizli polisi Gestapo, Fransızlara göz açtırmıyordu. İşgale karşı mücadele eden direniş örgütünün eylemlerine son derece şiddetle mukabele ediliyor, öldürülen her Alman askerine karşı sivil halktan birkaç kişi kurşuna diziliyordu.

Pariste belediye sivil Fransızların elinde ama tamamen Alman kontrolünde idi...

Belediye Meclisi Başkanlığına, 1943 Mayısında eski bir politikacı ve önemli işadamı olan Pierre Taittinger getirildi. Taittinger kendi ismini taşıyan şarap bağlarının sahibi ve o bağların üzümünden yapılan meşhur şampanyaların da üreticisi idi. Almanlar ile iyi geçinmesinden dolayı direnişçiler tarafından hain olarak görülüyor ve kurtuluşun ardından hesap sorulacaklar listesinin ilk sıralarında yer alıyordu.

Almanların cephede ardarda yenilerek geri çekilmeleri, Paristeki işgal birliklerini daha da acımasız hale getirmiş ve sivil halka yaptıkları zulmü arttırmıştı.

Bozgunun en karanlık günlerinde, 1 Ağustos 1944te, Dietrich von Choltitz adında bir Alman generali Parisin askerî valiliğine getirildi ve müttefiklerin ilerlemeleri üzerine Alman birliklerinin Parisi terketmeleri gündeme geldi...

von Choltitz, işte o günlerde akıl almaz bir emir aldı: Berlindeki karargâhından von Choltitzi arayan Adolf Hitler, Parisin boşaltılmasını ama Fransızlara ve müttefiklere harap şekilde bırakılmasını

emretti! Eiffel Kulesi, Louvre Sarayı, diğer saraylar ve Notre Dame Kilisesi başta olmak üzere şehrin en güzel ve tarihî mekânları dinamitle havaya uçurulacaktı!

Hitler, şifahî olarak verdiği emrin yerine getirilip getirilmediğini birkaç saat sonra telgrafla tekrarladı ve ardından tekrar telefon ederek Paris yanıyor mu? diye sordu...

Emrin duyulması üzerine Belediye Meclisi Başkanı Pierre Taittinger, İsveç Başkonsolosu Raoul Nording ile beraber askerî vali Dietrich von Choltitz Meurice Otelindeki karargâhında ziyaret ederek emri yerine getirmemesini istediler. Nording, von Choltitz'e nazik bir dil ile müttefiklerin ilerlediklerini, birkaç gün içerisinde Parise gireceklerini ve şehrin tahrip edilmesi hâlinde bunun hesabının sorulacağını hatırlattılar ve Hitlerin emrini yerine getirmediği takdirde sadece von Choltitzin değil, ailesinin güvenliğinin de sağlanacağı garantisini verdiler.

İKİ FILME KONU OLDU

Alman general Tarihe Parisi yokeden kişi olarak geçmeyi zaten istemem dedi ve 25 Ağustos 1944'te 17 bin askeri ile müttefiklere teslim oldu!

General Dietrich von Choltitz önce İngiltere'de, sonra da Amerikadaki bir esir kampına götürüldü ama müttefiklerden gayet iyi muamele gördü ve iki sene sonra serbest bırakıldı. Almanyaya dönen general 1966'da Baden-Badende öldüğünde cenazesine Fransız subayları da katıldılar ve von Choltitzin tabutunu Parisin kurtarıcısı olarak selâmladılar.

Alman generali Parisi tahrip etmemeye ikna eden Pierre Taittinger, üzerine yapıştırılan işbirlikçi damgasından kurtularak hemen kahraman olacak, İsveçli diplomat Raoul Nording de kahramanlar listesinde yer alacaktı!

Hitlerin von Choltitz'e verdiği Parisin yıkılması emri, daha sonra filmlere de konu oldu. 1966'da çevrilen ve başrollerini Alain Delon, Jean-Paul Belmondo ve Orson Wellesin oynadığı *Is Paris Burning?*, yani Paris Yanıyor mu?nun ardından geçen yıl çevrilen *Diplomacy*'de de General Dietrich von Choltitzin Hitlerin emrini yerine getirmemesinin neticesinde Parisin kurtuluşu anlatılıyordu.